Northern Europe, Christian Humanism, Catholic Reform ca. 1500

21H.141 Spring 2015 trie utimo cefic ent botal marino apoluleur ceso or commo vola ito arcaego jok mes anoree bono ommbo une momer rectorum? manerer queare plan fint cund magnation unat feamulae icquifi britt queerer uagante brenis per

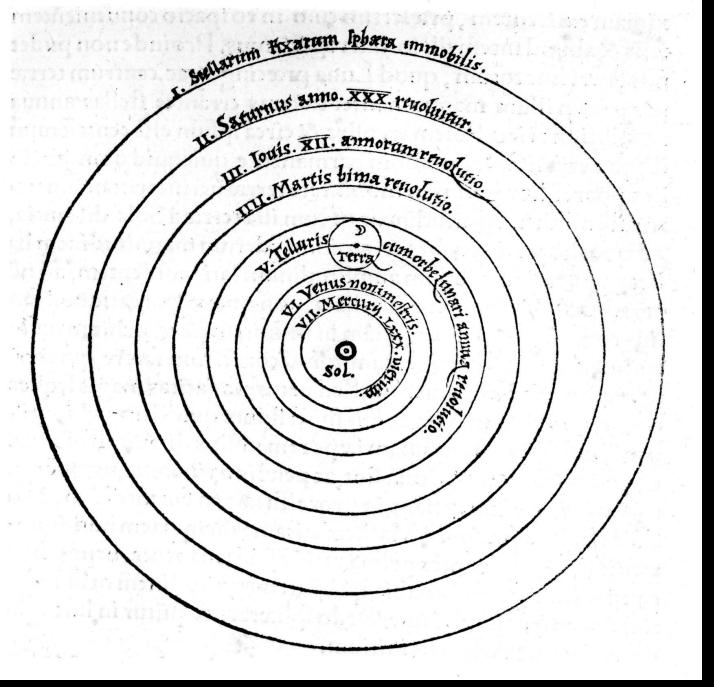
This image is in the public domain.

Pope Boniface VIII, issuing Unam Sanctum in 1302.

The tomb of the humanist Leonardo Bruni, 1370-1444. Basilica of Santa Croce, Florence

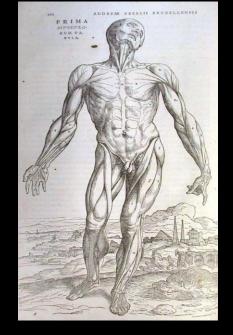
Courtesy of jean louis mazieres on flickr. License CC BY-NC-SA.

N. Copernicus, On the Revolutions of the Heavenly Spheres, 1543.

BASILEAE.

This image is in the public domain.

Vesalius, On the Fabrication of The Human Body, 1543.

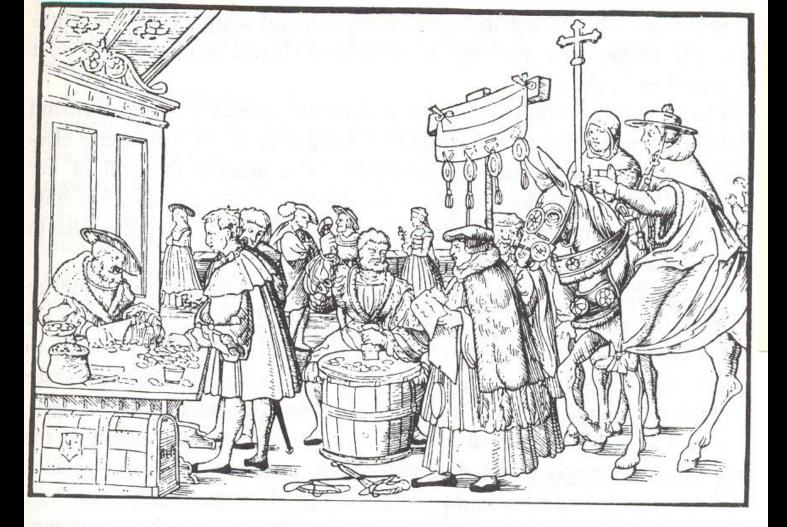

This image is in the public domain.

This image is in the public domain. 5

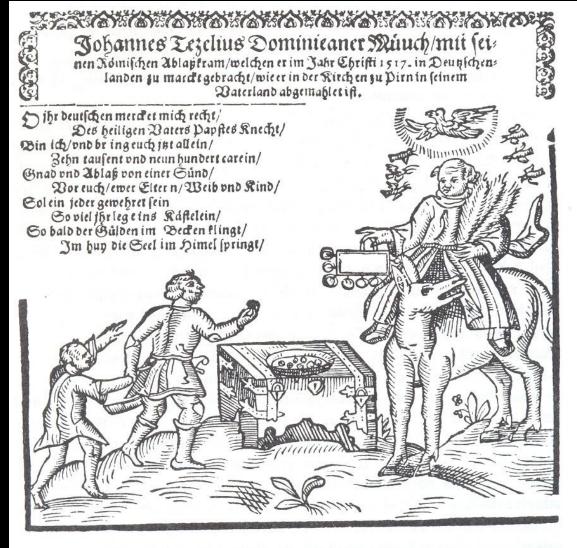
This image is in the public domain.

The sale of indulgences. On a pole, in the form of a cross, hangs the papal authorization for the sale; on the ground lie scales; two sacks of coins show the profit. (Woodcut by Jorg Breu the Elder, Geisberg, 353)

This image is in the public domain.

The sale of indulgences

Caricature of Tetzel's sale of indulgences. The German verse recounts the famous verse attributed to Tetzel:

> As soon as the coin in the coffer rings, the soul into heaven springs. (Lutherhalle, Wittenberg)

Satire on the sale of indulgences

Decretales Oni pape Bregorii noniaccurata diligëtia emëdate: fumoq3 ftu-dio elaborate: cu multiplicito tabulistre petrorija admeteria a qualita andi

pertoziis ad materias qualcuq 3 bili genter inueniendas aptifimis.

Buing libri becirchalifi totide vocabulis explicatur Juder: Judiciü: Clerus: Sponfalia: Crimen. Which & Aricfert , praghe in welen . 1817 2

Dedonationibus. Tirriii. fo.cccrvii.

al.denerati*, Specactio. valibi punit ificiatos unona pecu-aŭe 5 d popia, vi in aŭe o e tri z fe sullad dacolaŭ are da ekplangeno 5 reŭ tranf-opato in timo, de poa fine pofil dettoacmateria bietű č fupta.yt ec.bñ. vt noftrű.

natractib" non nerefta gratuitie de gra geitur beerubti cabe bonations cabe bonate bus. Abbas. De bacmate na het . irren. Piere tenent. J. aptritui-J. Bandëret * z mira. Ilsanc fibtidämo-do nobilitat tegë iponit: vr bebere^b le që fiponit: binon farie.e in alijs ca. tolde rvi.q.ij.placuit 1.q.vi.illud.t.q. j.poffeifičes, rij. q.j.ecctefiafticj. quie bonofi.re

D'Budeten. Duo füt tribuit exiftimet f Et nift in tinilo bicta que paret. fecundum ibuet bificijs fuis creuerit inichil nifi.Zbbas fi. fe ffitiffe putet. Alera.uj. parilieñ.epo. C Ho valet bo a puden= tes. pone calus natio qua facit plat? incôful to capio zin danú ecclie.c.ij inhorca.per be cre.quas babes J. de côfe. ec. vel al.cum ficut. b Ut bebes re. Uh bigit bos min? . beati? eft tare Dareis accipere tarpez Fri-q-1. predicas tour J. De celeb.

letimems?

naşaini

fe no demis

idelactor

contra pantos

a chimate'sa

machten

annual a

e.ff.acohil

octano.

uida:)

Arta

fing wron b

fifth

E Baternitate tua cre chart mate mater chart no latere: co cus cps a cilibet plat ecctilaftica rŭ rerŭ fit pcurato: ^ba no bo min⁹:coditione ecctie melio rare pot: face *b*o beterio:e3^e mil.cusmarthe

micumaritie. mi

intertia conclusio ibi:vnde. Abbas fi.

Poctrator. Piela? electie peuratoreft no biastinai.c.n.a.c. il fine ecceptõe.s.c.a.i. caffellas , Deternot Suca. Dettrog.reft.c.i.f. if. pemp. fundu și fi tua.c.fi de peuraignotătua.

C. Slofa fequée quert ar.pto. fol.r alle.contra. G. Strauce. Ergo a 5rto fenfai finon funt grauce nörenocanf go veri etkl.c. ps. C. Stidd ip minu-tavel parase bonationes ecchani ledat veli modi-ci ercedat vitode go toti bebeat reusorandi, beture pa.filibertus.§

Debonationibus, Gieg. Apatricio gallouy. Choie primu intel. b-b. Zaberalisi ponado exiftmarfe bebere cisincófialtis). Cláin qui bo argentü-S.ifers uis aute. ru.q.u rellec. Promitéres aliquin onarc illud rangi bebirum adiplere tenent. ¿apitulita, Budarda, ricis di alarea care. Ide vigoz.epo. C 3n pliderado an valeat bonato facta p platu o3 attedi qua= titas rei bonate/ z loci plue= tudo.b.o.inberendo lfe.c.iif Eterum fi abbate bo natione cum puose z quibuída de couentu vel fo=

fi quos de fuis. immovidetur g non fit attende da coaceruatio: fed fingularif de titas.argu ff.oo ur.om.u.fi ide. Arg.cotra.ff.oe ap.fi dofepara-tim §.fi quo cu5 vna.ff. bepac.ft plures. Lau. 13ncofult 2Darime cu nec con concilio po teit facere bona lum abbate facere cotigerit: tiones dánofam ecclie.r.q.q. hoc iua.s.quirea.rq qftione.q.fine cr 2 postea couent?pars recla= mauerit. (Date reiquanti= tas: zillius terre cofuetudo" ceptione. Tan.

li de plures into

qovitralicituze reuocaf.arg.C. be bona .fiquis

a Blofa feques (q th facris canonib? non ob uiet) eft biligentius attêden da: 7 fecundû boc eft bonum ratû¹ vel trritû udicandum. rect.pobiec. mus.id elt idul: tumelleoftendi Tde abbati.f.alberti. C Ec mug: quia dein reconhocfacere clefia no vacas in bificia co poterat.vt.rrrv cedinő pötís in ppuetatem q.ir. qo quisco=

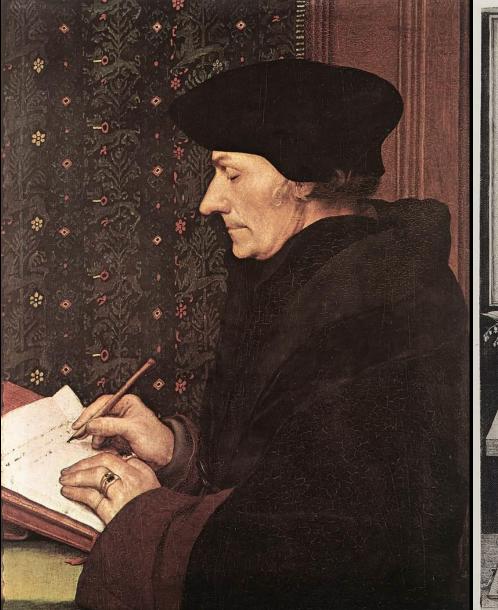
non alie.fi quis pfbyteron.t.s.de pcar.t.i. Buniles indulgentiam habes.s.de iureu.tfi spus.infi.t.s.

non ale Al quis propertor 3. Solo peak control of the solution of the solution

This image is in the public domain.

This image is in the public domain.

Decrees of Pope Gregory IX, 1227-41. Paris Edition, 1507. MIT Rare Books.

This image is in the public domain.

Hans Holbein the Younger, *Erasmus*, 1523 This image is in the public domain.

Albrecht Dürer, Erasmus, 1526

Hans Holbein the Younger, Sir Thomas More, 1527

This image is in the public domain.

Holbein the Younger, *The Ambassadors,* 1533

This image is in the public domain.

Inumentii omne, diligenterab ERASMO ROTERODAMO

recognitum & emendatum, no folum ad græcam ueritatem, uerumetiam ad multorum utriul of linguz codicum, corumos ucterum fimul & emendatorum fidem, postremo ad probatifimorum autorum citationem, emendationem & interpretationem præcipue, Origenis, Chry fostomi, Cyrilli, Vulgarij, Hieronymi, Cypriani, Ambrofij, Hilarij, Augusti/ ni,unacu Annotationibus,quæ lectorem doceant, quid qua ratione mutatum fit. Quilquis igitur amasueram Theolo/ giam,lege,cogno lee, ac deinde iudica. Neas Statim offendere, Si quid mutatum offenderis, sed expende, num in melius mutatum fit.

APVD INCLYTAM GERMANIAE BASILAEA M.

CVM PRIVILEGIO MAXIMILIANI CAESARIS AVGVSTI NE QVIS ALIVS IN SACRA ROMA-NI IMPERII DITIONE, INTRA QVATV OR ANNOS EXCVDAT, AVT ALIBE EXCVSVM IMPORTET.

ANOKAAITIE

מאינאסט דה לפוגטטטעדטיב עוסו דמעדם, אטע אני זה עםו, לכת עוו, הישל מיז לה שצ למף נועו אין איי עליגאקשט סטע הפסקאדשט, כידשט דאפטעדשט דטיב אלי איים דסע אוצאוטע דטידטי. עם אוש הפסטאמשאטטא, או אבץם אוסו, אוא טקפטלוטאי דיים אסיזשר אין ארפסאדנומה ד גופאוש דשדטע. שדו หณะออร์ รัฐบัตร อราม.0 นิธิเหนีย นิธิเหหอนาย รัน, ม้อ ยู่บทผีม,ยู่บทผงสัมพ์ราเม้อ องหณอรอาหณะ שטאדש צדו, אטין ל מיוסה מיזומטאדש צדו. אטא ίδου ίεχομου ταχύ, και ο μισός μου μετ Enou anof Eval inaswing & igyon autor בסע, בי ע נועו ד, מ, אן זם. w. ac XH, אן דבאסגם ngurog, you igar O'. Managioi oi noiouv / TER Tag gur has au To, iva Escu h o'goudia au The Exito Europ of Jung. Mar Pig TUREW סון צוסיגאטשסוף צוב דו שטאוף. בלש ל טו אמשינק אטין טו שמקורמאטו, אמנ הטקייטו, אמנ טו שטיפו, אין יסו צול שאסא מאר מע, אמו שמק ה פואשין אמע חסו Wp fevdog. Eyw IHZOTZ Emenfa top a Wel λόμμου μαρτινομοαι υμιτμ ταυτα τους εκ/ HANOIALG. Eyű EILű GIJa, Mai r Kig To Sa בול ז'ם מבאיך אמע הרייז, אמע לפטרוטים. אמע ד העבע עם אמל א ציע שא א גיצטיטי אי גאטי אוטי ט מאמשא בו המדשו באפני אמני ל לון שהוא לידש אמני ל שנין 204 אשף, אמגנמוידים ל ילשף זשור לשקנמף, סיורי μαςτυρούμαι γούρ παν τί απούοντι πους λό! רטעק הפסקאדנומק בוהאוטעולדש. צודוג בשודוטא meos Tav Ta Emiliono beos en aut Tas man Jag Tag איז אר אומר קינה לאוש דבוש, אין נו דוב מקמוףו מאיד אלונטי בובאש ל חפסקולנומב קמידאק, מקמוקווסע ל שולב זם עוופר משדה מאי BiGhou Jung, Hoù monteus ariag, Routi ye γραμμειώμον δι βισλίω τουτω. λέγαδ μαςτυ קשט דמשדמ. אמו ופצועמר זמצי, מעולי. שמי, יפי Xou AUGIETHEOT. & Xagis TO AUGIOU HUGU THI ZOI XPIETOI META warwy vulle. Anlin.

APOCALYPSIS

angeli qui mihi hac oftendebat. Et dicitmihi. Vide ne feceris. Coferuus em tuus fu,& fratru tuoz pphetarz& coz qui feruant uerba pphetia libri huius. Deum adora. Et dicit mihi. Ne fignaueris uerba prophetiælibri huius. Te pus enim prope eft. Quinocet, noceat adhuc, & qui in fordibus eft, fordefcar adhuc,& qui iustus eft, iustificetur ad/ huc, & fctus fctificetur adhuc, & ecce ue nio cito, & merces mea mecu eft, ut redda unicuiq; ut opus illius erit. Ego fum alpha & a, primus & nouiffimus, prin cipium & finis. Beati qui feruant mandata illius ut fit potestas eorum in ligno uita,& per portas intrent in ciuita tem. Foris autem canes & uenefici & impudici & homicida & idolis feruien tes, & omnis qui amat & facit mendacium.Ego Ielus mili angelu meu teltifi cari uobis hæc in ecclefijs. Ego fum ger nus & radix Dauid, ftella fplendida & matutina. Et spiritus & sponsa dicunt, ueni.Et qui audit dicat ueni.Et qui sitit ueniat,& qui uult, accipiat aquam uita gratis. Contestor enum omni audienti uerba pphetiælibri huius. Sí quis appoluerit ad hæc, apponet deus super il lum plagas fcriptas in libro ifto. Et fi qs diminuerit de uerbis libri pphetiæ hur ius, auferet deus parté eius de libro uitæ,& decinitate fancta, & de his g fcrij pra funt in libro ifto. Dicit qui teftimo niu phibet iftoy. Etia uenio cito. A me. Etiam Veni dne Iefu. Gratia dni nostri Iefu Christi cu oibus uobis. Amen.

Finis Teftamenti totius ad græca ueritate ueruftiflimorúq: Codicum Latinoz fidem & ad, pbatiflimore authorú citatione & interpretationem accu rate recogniti, opera fludíoq: D. Eralmi Roterodami.

Erasmus, Novum Instrumentum, 1516 edition, first and last pages.

Trafla. 3B. IDie. Pritina.beb. Ter.beb. Job. tlij. procedunt * ficut tede יהלכו לידורי' אש יתשלטו ו'גדר פלט nis "accentic : ocococoo "de naribus cins " pcedit "fumo": "ficut olle" fuccéfe מנחיריו יצא עשון ' סרוד ינפות יוד יגדי fatos feruentis." Halitus לאנטן : ינפשו "נחלים ' תרהט , ילהט eus^bprunas'ardere facit: 'ולרב ' לפיו " יצא : " בצוארו צור datar." In collo cius com ילין עז "ולפניו 'תרוץ' דאנה ו ילון עוז morabitur * fortitudo : "Staol ei/ precedit" eges ftas." Mebra "carniñ eins פַפּרי בְשָׁרוֹ דַבָּקו ייצוק עליו 'פָּגָה' רוץ coheretra fibi' Mittet'co tra eñ folmina: Stad locii

בליופוט : 'לבו יצוק 'כפו אבן 'יפליוצק ויצוק לפלח ' תחתית ו' משתו נשא ינורו? אילים : משברים יתהשאוו ינור מטא ששינהו 'חרב' בלי 'תקום, 'חנית 'שנ'מום פסע ושריתו 'יחשב' לתבן ברול 'מהינסג לעז'רפנון נחושה ו לא'יבריהנו שבחקשנ טוש ברה בו' בשת 'לפש' נהפכולו "אַכְנִי הַכָּר

קלע : 'כקש ' נהשבו ' תותח , יתח וושחק "לרצעו כירון : "תחתיו שחק ימלודי ימרש 'ירפר מרוץ' עלי מדי כפר יטיטו "ירְתִיחַ נְסִיר 'פִצוּלָה 'ים ^{מָרַץ נְמָח} ישים 'נפרקחה : ' אחריו ' ואיר ישום' רכח נתיב, "יהשב "תרום" לשיבה ו אור "נתב אין על עפר פשלו, "הַעַשוּו לבלי הרם שוב הַתּיֹאַת'כָּל 'נָבֹהַ יִרְאָה 'וְהוּא'כָּרָך "אַשׁׁהֹתָת באה' על כל בני שהיו:

Omne' fublime ' videt : 'ipfe eft'rex fup'vniner-fos'filios' fuperbie. 42. במק. thi: איוב את יהיה ווג ויאבר ו'דעתר' כי' כל'תוכל אבר יכל disit." Scio⁴quia⁹omnia ולא יבצר "מפך" מזמה ו 'טי זה מיריסי זסם & nulla"te latet cogitas tio. Quisell file coocco פעלים עצה' כלי דעת לכן גלסיצין הנרתי ולא אבין 'נפלאות 'ממני 'דע צר "locut" fum: 8 "que vitra modú excedút feientiam ולא אדע ו 'שַטַע' נא ' ואנני 'דין פלא meam." Andi '8/ ego coo אדבר , אשאלך והודיעני ו רברשאל "loquar Anterrogabo te "& refponde mihi. 00000 "Auditu" auris" audini te: לשפע אזן שפעתיך ואתה numentern accoccos עיני ראתר ו צל ק אסאס יראה מאס ונחטתי, 'על' עפר' ואפר : 'ויהי 'היה אתר ' דבר ' יהוה ' את ' הדברים Polkji autem 6 locutus הארה אל איוב ' ויאפר 'יהוה "hec"ad'iob:"dixit cocco אל אליפז "התיכני, ' הרח" אפי "ad "eliphaz"themanite. Iratus cit⁴ furor mens בר ובשני רעיך, יכי לא רברתם שנה בשה 'in te'& in duos' amicos tuos:"am no ellis locuti

Traf. Bre.ler... cuiter.latina

accente: a industur craticule igniat in unt untelident, the dispertitivities ignigat within it part statichelt, for emperative and the state and the same carbond. als cine carbonce.then it be at the carbond with the carbond at the carb eins posechit, in ät collo eins bei ree duytes in wegeleine in fit renge barres einige tat postilat ante cum corto postila, in tas d'anjue, l'artfell'er dorto rentito imalien, en nes ät cospetto cius coberetee fat effendit BIE A SUMATIC SATEN RESADENTER, BETAXIO (2) um nö omouches. con eine iduraties u vie ju matuciaritat. Eneplise murte mimere an

laptes ficuit alle ficut incas ipublata. ek biffannta Alder, Trees & Corres Seguer incharge - Symporty & tion beihin fdrupedibt in fra error difter theing rerearing int ye harming il occurrieruera ayris keygas, ichir inpi filiree butta foblaram a aborace.repotanie die n. ferrå Pape freegelies ale sugara aveta par imperifue åt et liges putrads.ecpation apor \$01 CF en, Xuluis di umie fales rates. evelu mitika die feelt ton vulocrabitel artas mean

iú*nő*ferétar. 'Cor ei?

indurabieur tamgi lapis;

& ftringetur Gumalicas

toris'incus."Cu fublatus

netit:4 timebút mangeli:

&"territi" purgabuntur.

Cul apphenderit eu glas dius :" fublishere no pote

rit:peq: hifts neq: tho rax. Reputabit el di pas leas ferrii: 8º quali lignii

atndü^{*}er."Nö'fugabit

eitvir fagittari?' in lipu li verñ fiit er lapides fii-

"Quafi fapuli" efti

bit⁴ malleu ? & deridebit

vibrant? hafti.*Sub ipo

erunt'rads fols: & 'fter/

net fibi*anrum*quafi coo 'Intum.*Fernefcere faciet

fi olli 'pfundů ' maris:

"ponet' qui cu vnguëta nlitit." Poftent' lucibit

m[#] quali fene/centem.

"femita:"effimabit"abyf

"Non ell'fup"terra pote

flas q coparetur el:"q fas

ctus eft 'vt nullu' timeret.

Efportdens ante 'sob

nites: acoustococcoccocc

ui celat' cofilium'abiqu

ciential* Ideo'infinicte

culus meus 4 videt te

deirco ipfe me^treprehè

"Saro penitêtram'in

illa '& cinere, coocco

dominus verba acco

00000 00000000000

contract contractor

bar peis Riefrin, du pes Tpuerte derfie rifen Rebaten. er catam? reputatifike mallet: veridet Breinfte ic ratain Loyidboras o origes, ratante de eine ne igniferam. fects eine obeinfe aute en pro wupgejeu. a proprie derter ifteatean fift, we ne toniferant. actific ertre le surum marie in illum fout latur, indette R georde exchange imigrate under setteres fervere facit abeilh this officia ferrarà repaininte mahi mit äftentet Serres gabatter . vister fich is

re tanip fpögtam: at sartarim Anoras umres ibabertiger, son R vierigen ich byth fiat captument effimation Biores Long deguitarres, Devients in in velbulandernad eit dich in arra finte a far wief wara finte a I factum ve illedamer ab mehn fu mehn factume Bier ingen mein. ochefublime vibr ife ft rer sim i gen war uf abit ign , wie if abit ign , wieje fl fantatie marin in la reie Stara . Cast

B Imerafit fl fug fu unfu siter, ide in ormia potra: ipofibile & le sibi mibil. de a. el mairra d'uneras, ad'unersi d'i eu bol'o-ricpieite d cetar une collite parcens de verbier i i ndere.de ät renteisbit mibig no nounli nt inter revealer . The de margater per a sin lifer: H gna e mirabilia f no norant nati is m 40.4 blie: ve vege loquar. herrogabe at er m a mint, fin nöre ange Anterer. furrieru bi er, rib auditions dol partie audini tor pa difafer. dares per debe fannt om retfert nor nuc de oculos met viste reclamo empe di meifen e bafaerfiltereputani at meifen tis t cincrem, facthe de polity tocanas els minut mir nia verba bec tobt pien pla Ta in fapara raura in hold, fama inget phas themaniter provails in i tus and doil to inquerire, sumpris ev ain is the plan rais p5-s. locati ellis

שישי, לע האין לגבולשיידי בספבום כביבי בייניים

Trifla.gre.ltr.cu iter.latina.

eren me ertum nutific ficas fermos met tob. the an actions from a similar of the structure parts light, and an actions fight withold a fight articles. T is, for R Addens inflation was also will a general, and was The statest is biggings has been a point, sho were at formal and hash a faster interval and the state statest and the state the statest and the state the s at (upplitaunsitet, the Ball'al i surgire, fopbar menener i feetrunt fient beepit er to phei e fobut precent ein pot iob. vie infore, abs laure de aunpriar derrif elalige. at obe autit iobr el otaliet at the t pro antes feiter ventile illis peccatil, ver far at obe vopta Schoperat pattes tob in bupla-n R anburg fimber odu fer furfeatter fach lie fimban nised, gutierfit ät omnen fratren rinnis. Tanoras & wary indexed duringin formes eine ols & sociderite t wracit af ch. r omnes delte viderat in Later ofic invite . the warres love at everas ind m a primo. chebedifentät a bibtficut apó i la marce - papieres el sie mueric unche elisten für ele e mirati fant its olione d munitures berte, de langueras l'ai mire in abien in en blis. T bedit ei enuf fig ages was i Sdriftrachnuß garcum fictigne. ις ήσάδα μέσε την τυτεάδεαχμα χεωτώ άσημα noutfig tob magify priorb's e obn bilderte laine dutivers de l'arra lus à de l'artell'se. fachtle pecses eine onen beed e fimor met-ie R in nyen sorres of Barra pages rerressigis te cauch fermiller ings boum millenstmefemie tin , umputer ifmargiften , hofye flour gites , fin bit fent pildup mille, nufcunt fe ei fils fepte u filte unites Xilano yen arter di norto dei betti aja suyarrigee ten a vocum fild palam prem: at foch Tene, the laders whe he foch

Truit, de kablart we per ser in analthee consul 1 efficient at serni amaithee consul 1 er sauriar, tre fit reitre apachasise sinoe- sin sen instelle feben fillas ich melieres an modelle fiten filtas tob melicars en in fub celebi. bedie alle ein pater fortie in ti und lugarie. Eftunt fi furrige i wurde brednast ant france, with all sob port absympties is this delapate. They at his parts Dempire if The arthough a state to plagam inco confi ddraganta. y wide tob m Theys if a income transformation with and filling face t fillog filling face; filies fase e filies filles faces event glamenet. z montaus eft job Titarne yumie. ale s'reasoners las afterfortes birg. for the manges speeds

Explicit liber Job.

coram metrectum'ficut feruns mens'inb. cocco 'Sumite' ergo'vobis'fes ptem'tauros '& feptem trietes:"& ite" ad"ieruü fneum*iob: anavarovarov P& offerte⁴ holocauflum "pro vobis." Iob sutern fernis meus "orabit pro vobis; cooccoscoccos faciem eius bufcipiam: "VE HOIL COCCCCC obis iputetur' finiticia. *Neg# enim flocuti effit "corà mel rectii" ficut fer uus me?" iob."Abierunt etgo "eliphaz "themand-tes" & baldath" fuites & foobar"naamathites: 8 fecerunt'licur'locatus fi rat'dominus*ad eos." Et fufcepit*dominus eccee factern#iob.* Dils quoqu 'conterfus eff'ad'pension "iob:"cum oraret ille"p Fampicis finis . 00000000000 "Et addidit 'dominus'ola "quecunqs fuerant" iob 'duphcia." Venerunt aŭt *adeif'ois fratres fui :"8 vninerfe* forores fac': & cunctifq nonerit eff put '& comederfit 'cheo' pas ne"in domo ci?,"Et mo nerűt'fup eű caput?8 cő folati funt*eans' fup*onii 'malo*qd 'intulerat 'diis fup eum:" & dederüt "e vnulquiles"oue "vna" & "maurem" auream 'vni. *Dominus autenvicenedi xit "nouiffimis" iob cox maris di principio cimi, "Et facta funt'el gttuor ccim* milia* onium :*& fex*milia*camelorum: co mille'inga"boum:"& mille'afine: coccocc *& fuerunt*ei "feptem* fis lis r'& tres coocceccoo "filie." Et vocanit "nome Pynuns' diem: anarananan "onomen"fecude"caffiat Knomen coocco tertie'cornu*ihbii.*Non fant autemfinuente 000 "muheres' fpeciofe' ficut filie" iob"in vninerfa'fra. Deditos' cis" pater funs "hereditatem "inter 0000 Ffratres earum.4 Visit au te" job"poft flagella' hee "centil quadragunta' and min:"St vidit soccoccoccoc "fillos faos:"S"filios"filio rum fuorů všquať quartă *generation? 88 mortu» eli*fenes/8 plen?* čierů. Explicit liber Iob.

Trafla. 18. 11Die. Ter. beb. Job. rlij. Paitina. beb.

אלי" נכונה" בעבדי איובו "ושתה :10" nob* "כחו ' לכם ' שבעה ' פרים' ושבעה אילים' ולכו "אל "עבדי' איוב abs abs "והעליתם "עולה" בערכם, "ואיוב עבדי "יתפלל ' עליכם ' כי' אם 450 פוה נפא "פניו " אשא" לכלתי " עשות עטכם 'נבלה, 'כי' לא' דברתם 1122 אלי נכונה" כעבדי "איובי 'וילכו אליתז'התיפני 'ובלבד ' השוחי צפר הנעמתי 'ויעשו' לאשר' דבר אליהם יהות ' וישא יהוה את שונ שוה פני איובו "ויהוה שב את שבות איוב ' ברתפללו ' בער ' רעהו יויקף 'יהוה' את 'כל "אשר' לאיוב לפשנה : 'ויבאו' אליו 'כל' אחיו שנה'בוא וכל ' אחיתיו 'וכל' ידעיו ' לפנים 705 אבלינוד 'ניאכלו "עמו' לחם " בביתו "וינודו לו'וינחטו'אתו על כל' הרשה אשר נחס'רוצ הביא' יהוה'עליו, "ויתנו לו 'איש 100 815 קשיטה אחת ואיש נזם זהבאחד ו uwp' ויהוה 'ברך "את אתרית איוב יניה בבצ מראשתו, יויהו לו ארבעה עשר אלף צאן וששת אלפים נפלים गण्ण ग יאַכָּף צַפָר' נַקָר' ואָכָף אַתונות : ויהי לו שבענה בנים ושלוש "בנה קרא "בנות : "ויקרא שם 'האחת יטיטה ושם' השנית ' קצישה , ' ושם 7015 ישלשמיא 'השלישית' כרן 'הפורו' ולא נמצא נשהיפה 'נשים'נפות כנטת איוב'בכל הארץ ויתן' להם " אביהם נחלה' נתוך 120 אחיהם : 'ויחו איוב' אחרי זאת 700 מאה ' וארבעים ' שנה ' וירא כבז באה את 'בניו' ואת 'בני' בניו' ארבשה יסות "יום 'דרותו'ויטת איוב 'זַכְן'וּשְׁבַע יַיָּטִיםו

This image is in the public domain.

Complutense Polyglot Bible, 1522

Raphael, Pope Julius II, 1511-12

This image is in the public domain.

Pope Boniface VIII, issuing Unam Sanctum in 1302.

This image is in the public domain.

21H.141 Renaissance To Revolution: Europe, 1300-1800 Spring 2015

For information about citing these materials or our Terms of Use, visit: http://ocw.mit.edu/terms.